

महाराष्ट्र राजन

उच्च दत्तत्रय सिक्षण विभाग

संकलन नम्बर वैधता क्रमांक : टीईएम-२००४/(५४५/०४)/तांसि-१

गुरुग्राम विस्तार मंडळ, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक: ११ जानेवारी २००५

मंजरी : १) साचन निर्णय क्र. सुरसजी-२००३/(८५/८३)/विशि-४, दि. २४ सप्टेंबर, २००३
तोडे (टी.टी.) सचिवालय, उपरिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे क्र. १०(२)/एनडीआरएम
/२००३/१२४९, दि. ११.१.२००३ यी जाहीर नोटीस.

३) संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांची क्र. १०/एडीजी/शिक्षण शुल्क /२००४/८६९, दि. १५ जुलै, २००४ ची जाहीर नोटी (प्रेस नोट)

४) संचालक, संत्रिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुद्रई यांचे क्र. १०/एडीएम/२००४/१५१०,
दि. १५ सप्टेंबर २००४ चे पत्र.

५) मा. सर्वोच्च न्यायालयने दि. २२/१/२००४ रोजी याचिका क्र. ३५६/२००४ य
समर्थ याचिका वे विशेष अपुक्ता याचिका क्र. १७४६४/२००४ व इतर विशेष
अपुक्ता याचिकेपर दिलोला निकाल.

दिसंबर, १९७८ को दिन व इतर दिसंबर कर्नाटक राज्य व इतर या न्यायालयीन प्रकरणी
में (संख्या १९७८/१९६३, मुख्य) रितसेवा इस्मालिक अँकेड्जी ऑफ एज्युकेशन व इतर या प्रकरणी
मा. उच्च न्यायालयाने दि. ३०.१२.१९०२ व १४.८.२००३ रोजी दिलेल्या निकालानुसार राज्यातील सर्व
साधारणी उच्च न्यायालयीन अधिकारी, उच्च न्यायालयी उच्च न्यायालयी व लागू केलेल्या रिकार्ड शुल्कांची रितसर तपासणी /
अन्नी कराने प्रवाणित करण्यासाठी तथा अंतिम शुल्क उच्च न्यायालयी रात्सनाने सदर्म क्र.(१) मध्ये नमूद
करावली दिली १४.१२.१९०३ दिन राज्य निर्णयानुसारे - मा. उच्च न्यायालयाच्या
निवृत्त न्यायाधीशाच्या निवृत्त न्यायाधीशाच्या
निवृत्त न्यायालयाची "रिकार्ड शुल्क समिती" स्थापन करावी आढे.

मेरी निरुत्तराता यांची संस्थापनेचे लकडी प्रिक्षण शुल्क सभितीले सन २००३-०४ पासून राज्यातील विविध खाजगी संस्थांनी अंतर्वाचकारी व इतर अन्यासामध्यातील संस्थानिहाय व अन्यासाक्रमनिहाय शिक्षण शुल्क निरिघत केले आहे. गिरजां, शुल्क, प्रिक्षण, करवाचा, संस्थेकरून विठिव निकापानुसार संबंधित अन्यासाक्रमातील शोषणाचा अन्या व अपर्याप्त शोषण-या सुविधा याचाचीचा सनितीने विचार केला आठे.

३. निर्वाचन त्या अनुस्थाने लास्प्राया बतीले सद्वालक, तंत्रिकाण यांची संदर्भ क्र.(२) क्र.(३) येथील जागीर नोटोसीटारे पुढीलप्रमाणे सूधना दिल्या आठेत.”

अ) शिक्षण युवराजीले खाजगी विळा अनुदानित संस्थांमधील खावसायिक पदवी / पदविका अन्यस्तक्रमात्रे जे शिक्षण युवक जाहीर केलेले आहे त्या निर्धारित केलेल्या युवकाच्या व्यतिरिक्त

संस्थानी कुठलेही शुल्क आकार नये. तथापी, विद्यापीठाने ठरविलेले परिक्षा व एनरॉलमेंट फी घेण्याची मुमा राठील.

ब) एखादी संस्था विहीत शुल्कापेक्षा अधिक शुल्क आकारत असेल य त्यासंबंधी तंत्रशिक्षण संचालनाल गास अथवा विभागीय कार्यालयास तक्रार प्राप्त झाल्यास सदरचे जास्तीचे शुल्क हे कॅपिटेशन फी म्हणून उमजप्याहा येईल अपल्या संस्थेची मान्यता रद्द करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास तसेच अखिल मार्गीय तंत्रशिक्षण परिषदेस दाखल करण्यात येईल याची नोंद घ्यावी."

शिक्षण शुल्क समितीने अंतीमत विहीत शुल्क ठरवून देऊन ते लागू करण्यास मान्यता दिली असताना य संचालक, तंत्रशिक्षण यांनी वरीलप्रमाणे सूचना देऊनही खाजगी व्यावसायिक / तांत्रिक व शिक्षण शास्त्र अभ्यासक्रम चालविणा-या काही शिक्षण संस्था शिक्षण शुल्क समितीने निर्धारित केलेल्या शुल्कापेक्षाही अधिकचे शुल्क विद्यार्थ्यांकडून आकारत असल्याचे शासनाचा निर्दर्शनास आले आहे.

शासनाने याची राम्रीर दखल घेतली असून, अशा प्रकरणी प्राप्त तक्रारीनुसार " महाराष्ट्र एज्युकेशनल इन्स्टिटयूशन (प्रोफिबीशन ऑफ कॅपिटेशन फी) ॲक्ट १९८७ " अंतर्गत संबंधीत संस्थांची तपास्त्री करण्याची य त्यात संस्था दोषी आढळल्यास त्यावर कारवाई करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

प्राप्तवाने किंवा : पुढीलप्रमाणे प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या बाबीस अनुसरुन शासन आता या शासन निर्णयान्वये पुढीलप्रमाणे कार्यवाही कुरुम्यास्त्रे आदेश देत आहे .-

प्रत्येकुप्रत्येक विद्यार्थ्यांकडून संस्थेने / मठाविद्यालयने पुढीलप्रमाणे शिक्षण शुल्क आकारावे.

(उक्त १) शिक्षण शुल्क समितीने निर्धारित केलेले शिक्षणशुल्क

(२) विद्यापीठामार्फत आकारण्यात येणारे नोंदणी शुल्क (रजिस्ट्रेशन फी) व परिक्षा शुल्क (एकझामिनेशन फी).

(३) ज्या इसंस्थेत वसतीगृह व भोजन व्यवस्था उपलब्ध आहे, व त्यात ज्या विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला असेल त्यांना त्या साठीचे वसतीगृह शुल्क.

या व्यतिरिक्त कुठल्याही प्रकारचे शुल्क संस्था स्तरावर आकारण्यात येऊ नये.

जर एखाद्या संस्थेने कोणत्याही कारणास्तव उपरोक्त नमूद केलेल्या शुल्का व्यतिरिक्त अधिकचे शैक्षणिक शुल्क व इतर शुल्क आकारले असले तर सदर अधिकाऱ्यी रक्कम विद्यार्थ्यांना परत करणे संस्थाना बंधनकारक राठील.

सदर शुल्क परत करलाना ते ठोक रकमेच्या स्वरूपात परत करण्यात येईल किंवा

❖ पुढील वर्षाच्या शुल्कामध्ये समायोजित करण्यात येईल अशा आशयाचे लेखी हमीपत्र संस्थेमार्फत विद्यार्थ्याला देण्यात येईल.

❖ सदर आदेश ज्या शैक्षणिक वर्षापासून शिक्षण शुल्क समितीने शिक्षण शुल्क निश्चित केले आहेत त्या वर्षापासून लागू राठील.

उपरोक्त कार्यवाही संबंधीत संस्थेने प्रतिवर्षी डिसेंबर अखेरपर्यंत पूर्ण करावयाची आहे.

२. जर संस्थानी उपरोक्त कार्यवाही डिसेंबर अखेरपर्यंत पूर्ण केली नाही तर अशा संस्थांविरुद्ध महाराष्ट्र एज्युकेशनल इन्स्टिटयूशन (प्रोफिबीशन ऑफ कॅपिटेशन फी) ॲक्ट १९८७ च्या कलम (३) च्या कलम (३) व (४) मधील तरतुदीनुसार कार्यवाही करण्यात येईल.

याकरिता संस्थांची तपासणी करून त्याचा तपासणी अढयाल शासनास सादर करण्याकरीता याच कायदयाच्या कलम ६ च्या उपकलम (१) मधील तरतुदीनुसार संबंधीत विभागीय सहसंचालक, तंत्रशिक्षण / उच्च शिक्षण याची " तपासणी अधिकाऱ्यी " म्हणून नियुक्ती करण्यात येत आहे :-

- (१) शासनाच्या यतीने सदर तपासणी अधिका-यास कलम (६) मधील तरतुदीनुसार शैक्षणिक शुल्का संबंधी आवश्यक त्या कागदपत्रांची तपासणी करता येईल तसेच शुल्काच्या तक्रारीची शहानिशा करतांना कलम (४) मधील तरतुदीनुसार विहीत शिक्षण शुल्क विषयक बाबीची खात्री करता येईल
- (२) याप्रमाणे विभागीय सहसंचालक, तंत्रशिक्षण / उच्च शिक्षण तथा " तपासणी अधिकारी " यांच्याकडून शासनास तपासणी अडवाल प्राप्त आल्यानंतर जर त्यात संस्था दोषी आढळल्यास संबंधीत संस्थेयिरुद्ध शासन स्तरावर प्रथम कलम ३ मधील उपकलम (३) च्या पोटकलम (४) व (बी) व उपकलम (४) मधील तरतुदीनुसार कार्यवाढी करण्यात येईल.
- (३) तसेच यरीलप्रमाणे केलेल्या कार्यवाढीस सदर कायद्याच्या कलम (११) नुसार शासनाच्या शासनाच्या तपासणी अधिका-याच्या विरोधात कोणताढी दावा खटला किया इतर कोणतीढी कारवाई दाखल करता येणार नाही.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अर्जुन शिंदे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.कुलपतीचे सचिव, राजभवन, मलबार डिल, मुंबई ३५

मा.कुलगुरु / कुलसचिव (सर्व अकृषी विद्यार्पीठे)

संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक, कराशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

संचालक, अवसाय शिक्षण (अवसाय दिळण व प्रशिक्षण)संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

संचालक, प्रशिक्षण, ठायसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

संचालक, ग्रंथालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

संसंचालक, तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालय, मुंबई / पुणे / नागपूर / औरंगाबाद / अमरावती/नाशिक

सर्व व्यावसायिक शिक्षण संस्थांना (संचालक, तंत्रशिक्षण / उच्च शिक्षण यांच्यामार्फत)

✓ कार्यालयीन सचिव शिक्षण शुल्क समिती व प्रदेश नियंत्रण समिती, शासकीय तंत्र निकेतन बांद्रा(पूर्व)मुंबई-५९.

मा.मंत्री, तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा.मंत्री, उच्च शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा.राज्यमंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा.प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई

मा.सचिव, (वैद्यकीय शिक्षण) मंत्रालय, मुंबई

मा.सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

मा.सचिव, सामाजिक न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई

मा.सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई

विभागातील सर्व उपसचिव

उच्च व तंत्र शिक्षण विभागातील सर्व कार्यासाने

निवडणस्ती (तांशि-१)